

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/104/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220010417
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1220010417.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov Mgr. Marcely Kosovej a JUDr. Jána Goliana, PhD. v trestnej veci obžalovaného B. O. stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 1T/54/2020 zo dňa 01.03.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.októbra 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného B. O., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 1T/54/2020 zo dňa 01.03.2022 bol obžalovaný B. O. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v období odo dňa 13.01.2018 až doposiaľ s výnimkou obdobia odo dňa 23.11.2018 až 26.07.2019, kedy sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, si ako otec D. O., nar. XX.XX.XXXX, tak v O. na Y. ulici XX, ako ani na iných miestach riadne neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči synovi, hoci mu táto povinnosť vyplýva zo zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, a ktorej rozsah bol určený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 27P/337/07-47 zo dňa 14.01.2018, právoplatným a vykonateľným dňa 18.01.2008, a to prispievať na jeho výživu sumou vo výške 165,97 € (5 000 Sk), ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky U. W., hoci vedel o existencii svojej vyživovacej povinnosti a túto povinnosť si riadne neplnil, pričom bol od 05.11.2019 do 25.09.2020 i riadne zamestnaný, pričom v obdobiach, keď zamestnaný nebol, neprejavoval adekvátnu snahu zabezpečiť si finančné prostriedky na úhradu výživného na svojho syna, i keď mu v tom nebránila žiadna objektívna prekážka, čím za obdobie odo dňa 13.01.2018 až doposiaľ (vrátane mesiaca február 2022), spôsobil dlh na výživnom v celkovej výške 6 670,74 €, pričom bol trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3T/161/2017 zo dňa 06.12.2017, oznámeným obžalovanému dňa 12.01.2018, právoplatným dňa 09.08.2018, odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ktorého skutku sa dopustil vo vzťahu k synovi D. O..

Za to mu bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. l) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný B. O., ktoré bližšie neodôvodnil.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného podľa § 293 ods. 5 Tr. por., nakoľko obžalovaný sa na verejné zasadnutie nedostavil, pričom upovedomenie o konaní verejného zasadnutia bolo obžalovanému doručené riadne a včas, pričom obžalovaný bol aj poučený v upovedomení o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti. Krajský súd vykonal

verejné zasadnutie aj v neprítomnosti poškodených osôb, ktoré sa taktiež na verejné zasadnutie nedostavili.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedol, že nemá informácie, že by zo strany jeho klienta došlo k úhrade dlžného výživného. Obžalovaný má už dlhšiu dobu problémy so zamestnaním a je vo finančnej tiesni. Trest uložený okresným súdom je neprimerane prísny a vzhľadom na charakter trestnej činnosti je tu priestor, aby bol miernejší, respektíve, aby bol obžalovanému uložený podmienený trest.

Prokurátorka krajskej prokuratúry navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Bratislave podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd je názoru, že v konaní pred okresným súdom ako súdom prvého stupňa nedošlo k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu vecí, pričom na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu s tým, že súd prvého stupňa vykonané dôkazy správne a logicky vyhodnotil a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

V danej trestnej veci nebolo medzi stranami sporné a vyplýva to nepochybne aj zo zabezpečených listinných dôkazov a to súdnych rozhodnutí, či rodného listu dieťaťa D. O., že obžalovaný má vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi D. O. a to vo výške 165,97 euro (5000 Sk) mesačne, pričom touto sumou musí prispievať do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky. Táto jeho vyživovacia povinnosť mu bola stanovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 27P/337/07 zo dňa 14.01.2008, právoplatným dňa 18.01.2008. Rovnako tak nebolo medzi stranami sporné, že obžalovaný si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní a do dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku okresného súdu (t. j. do 01.03.2022) dlžní na výživnom sumu v celkovej výške 6.670,74 euro. Z výpovede poškodeného D. O. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že je študentom vysokej školy ekonomickej, je v druhom ročníku, študuje bez prerušenia. Od roku 2011 až doposiaľ, až na pár výnimiek, trvá to, že obžalovaný neprispieva na výživu. Od januára 2018 uhradil jednorazovo 4000 euro. Ohľadne štúdia poškodeného vypovedala zhodne aj jeho matka svedkyňa U. W. s tým, že nestíha platiť životné náklady, obžalovaného prosila, aby prispieval, viackrát to sľúbil, že pošle, ale neposlal. Potvrdila, že obžalovaný uskutočnil úhradu 4000 euro, ktorá bola zarátaná na jeho dlh, na staršie výživné. Z výživného za obdobie od 13.01.2018 do dňa konania hlavného pojednávania nebolo uhradené nič.

Uvedené skutkové okolnosti považuje krajský súd za nesporné, pričom nepochybne vyplývajú z vykonaného dokazovania. Obžalovaný napokon tieto skutkové okolnosti v konaní pred okresným súdom ani nenamietal, keď vypovedal, že vedel o svojej vyživovacej povinnosti voči svojmu synovi ako aj to, že syn chodí do školy. Výživné riadne nehradil, t. j. hradil ho len príležitostne.

Pokiaľ obžalovaný v priebehu súdneho konania uvádzal, že nemal dostatočné príjmy na úhradu vyživovacej povinnosti (obžalovaný vypovedal, že neplatil výživné, aby neskončil na ulici) a že musel uhrádzať aj iné výdavky (napríklad bývanie, stravu, oblečenie a podobne), tak odvolací súd pripomína znenie ustanovenia § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ktoré stanovuje, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Bolo preto povinnosťou obžalovaného vynakladať finančné prostriedky, ktoré mal k dispozícii takým spôsobom, aby mohol uhrádzať súdom stanovené výživné.

Obžalovaný nemal žiadny objektívny dôvod (napríklad dlhodobá zdravotná nespôsobilosť vykonávať prácu a podobne), ktorý by mu bránil v pracovnej činnosti, bol v rozhodnom čase aj čiastočne zamestnaný, pričom v čase, keď zamestnaný nebol nejavil dostatočnú snahu zamestnanie získať (napríklad aspoň formou brigád a podobne), aby tak zabezpečil finančné prostriedky aj na úhradu výživného v súdom stanovenej výške. Odvolací súd nezistil nič objektívne, čo by bránilo obžalovanému, aby si našiel zamestnanie, respektíve napríklad aj viac súbežných pracovných pomerov (napríklad v

kombinácii s brigádou a podobne), aby tak mohol dostať svojej zákonnej povinnosti uhrádzať výživné na svoje dieťa (prípadne aspoň požiadať súd o zníženie svojej vyživovacej povinnosti).

Pokiaľ teda obžalovaný namietal v konaní pred okresným súdom, že výživné nehradil z objektívnych dôvodov, tak mu nie je možné dať za pravdu. Krajský súd opakuje, že obžalovaný nemá žiadne zdravotné problémy a ani iné obmedzenia, z ktorých by sa dalo vyvodiť, že nie je objektívne schopný vykonávať pracovnú činnosť tak, aby mohol hradiť dlžné výživné, pričom obžalovaný nepredložil žiadne doklady, z ktorých by vyplývalo, že sa dlhodobo a neúspešne pokúšal nájsť si iné zamestnanie, respektíve z ktorých by vyplývalo, že vyvíja konkrétne aktivity, aby si našiel aj ďalšie zamestnanie a aby dokázal svoju dieťaťu ako jeho rodič zabezpečiť finančné prostriedky na krytie jeho životných potrieb.

Súd prvého stupňa venoval dokazovaniu majetkových pomerov obžalovaného v odôvodnení napadnutého rozsudku (s. 5 - 7 odôvodnenia napadnutého rozsudku) náležitú a pomerne podrobne a logicky vysvetlil svoje úvahy o tom, že nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali, aby sa súd v trestnom konaní odchyľil od výšky výživného, ktorá bola obžalovanému stanovená súdom v civilnom konaní a nezistil ani nič také, čo by objektívne bránilo obžalovanému, aby riadne hradil súdom stanovené výživné. Krajský súd sa s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany okresného súdu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku bez nutnosti opakovať jeho závery. Napokon, obžalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne nesúhlasné argumenty voči hodnoteniu jeho majetkových pomerov zo strany okresného súdu.

Vo všeobecnej rovine preto platí, že ani prípadné čiastočné, či prechodné ťaživé osobné, sociálne a ekonomické pomery obžalovaného v určitom období ho nemôžu zbaviť zodpovednosti za výživu svojich detí. Uvedené okolnosti preto nevylučujú trestnú zodpovednosť za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy pokiaľ súčasne bol schopný zo svojich príjmov poskytovať výživné v takej výške, ktorá zohľadňovala jeho aktuálnu sociálnu situáciu (prímerane rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 4 Tdo 438/2011).

V tomto smere krajský súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo 250/2012, ktorý celkom správne uviedol, že trestná zodpovednosť za prečin zanedbania povinnej výživy nemôže byť spochybnená len preto, že páchatel má viaceré vyživovacie povinnosti (viac detí, na čo poukazoval aj obžalovaný v konaní pred okresným súdom). Najvyšší súd ČR k uvedenému dodáva, a krajský súd sa s tým stotožňuje, že plodenie detí nie je šport ani zábava, hoci sa to niektorým jedincom môže na začiatku zdať. V skutočnosti tým ale budúci rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza celý život. Preto je nevyhnutné, aby sa správal tak, aby svojím záväzkom a povinnosťami dokázal vždy a za všetkých okolností dostať.

Krajský súd uzatvára, že obžalovaný nehradil dlžné výživné nie preto, že ho hradiť nemohol, ale preto, že ho hradiť nechcel. Obžalovaný teda nehradil výživné úmyselne, tak ako to vyplýva aj z tzv. právnej vety napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa preto správne vyvodil úmyselné zavinenie obžalovaného vo vzťahu k základnej skutkovej podstate prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd postupoval správne aj v tom, keď obžalovaného uznal vinným aj zo spáchania kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného prečinu (§ 207 ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák.), pretože z trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3T/161/2017 zo dňa 06.12.2017, právoplatného dňa 09.08.2018 vyplýva, že bol odsúdený za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. Obžalovaný o tomto odsúdení mal vedomosť a preto jeho úmyselným zavinením bol pokrytý aj znak kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného prečinu týkajúci sa špeciálnej recidívy obžalovaného ako aj znak kvalifikovanej skutkovej podstaty týkajúci sa páchania trestného činu zanedbania povinnej výživy po dlhší čas, nakoľko obžalovaný riadne neplní svoju vyživovaciu povinnosť už fakticky niekoľko rokov.

Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa aj v tom, že z hľadiska druhu trestu bolo nutné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko obžalovaný je špeciálnym recidivistom, ktorý sa opakovane dopúšťa zhodného trestného činu a v jeho prípade už ide o sústavné (dlhodobé) ignorovanie vyživovacej povinnosti voči svojmu dieťaťu. Obžalovaný sa pritom stíhanej trestnej činnosti dopustil aj v priebehu plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával za spáchanie zhodného trestného činu (v zmysle § 49 ods. 2 Tr. zák. je pritom vylúčené opätovné ukladanie podmieneného trestu obžalovanému) a preto je zjavné, že len uloženie

podmienečného trestu by nevedlo k jeho náprave (v minulosti už zlyhalo v jeho prípade aj uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody), k jeho náprave by teda nevedlo ani samostatné ukladanie alternatívnych trestov a je nutné pristúpiť k uloženiu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o konkrétnu výmeru ukladaného nepodmienečného trestu odňatia slobody tak súd prvého stupňa pri ukladaní trestu správne vychádzal primárne zo závažnosti prečinu, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného (§ 207 ods. 3 Tr. zák.) a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom vo výmere 1 rok až 5 rokov. Súd prvého stupňa, pri absencii priťažujúcich okolností, zistil poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v tom, že obžalovaný sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal (§ 36 písm. l) Tr. zák.). Ustálenie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. nepovažuje odvolací súd za správne, nakoľko obžalovaný síce pripustil, že svoju zákonom stanovenú povinnosť vyživovať svoje dieťa riadne nehradil, avšak namietal, že to bolo z objektívnych dôvodov, čo napokon potvrdzuje aj obsah jeho výpovede na hlavnom pojednávaní. Z uvedeného preto vyplýva, že celkom určite sa obžalovaný k žalovanému trestnému činu nepriznal tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 36 písm. l) Tr. zák. Krajský súd však toto pochybenie nemohol napraviť, nakoľko by išlo o zmenu v neprospech obžalovaného na podklade odvolania obžalovaného, čo Trestný poriadok nepripúšťa (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

Vzhľadom k uvedenému, okresným súdom ukladaný trest odňatia slobody obžalovanému vo výmere 2 roky, t. j. v dolnej polovici trestnej sadzby je zákonný, spravodlivý a zodpovedá osobe obžalovaného, ktorý je špeciálny recidivista ako aj okolnostiam prípadu, z ktorých vyplýva, že obžalovaný dlhodobo finančne zanedbáva svoje maloleté dieťa a riadne sa nesnaží plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Rovnako tak je uloženie tohto trestu adekvátnym z hľadiska generálnej prevencie, nakoľko trest musí byť aj taký, aby odradil iné osoby od páchania trestnej činnosti, t. j. súd musí dať najavo, že sústavné (dlhodobé) nehradenie vyživovacej povinnosti rodiča voči svojim deťom nie je možné tolerovať. To platí o to viac, keď ide o osobu, ktorá sa úmyselnej trestnej činnosti dopustila aj v skúšobnej dobe podmienečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával za spáchanie rovnakého trestného činu.

V súlade so zákonom je aj výrok okresného súdu o zaradení obžalovaného pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za spáchanie úmyselnej trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.